

Kalastuslain kokonaisuudistus

Kuulemistilaisuus kalastuslain uudistamisen keskeisistä kysymyksistä Ylä-Lapissa

24.3.2010 Saariselkä
Lapin Vapaa-ajankalastajat ry
Jorma Kaaretkoski

Viehekalastus

- Uuteen kalastuslakiin tulee saada selkeä määrittäminen mikä on viehekalastus?
- Viehekalastuksen voisi esim. määrittellä kalastus yhdellä tavalla tapahtuva aktiivinen kalastusmuoto, jossa käytetään yhtä uistinta, jiggiä, lippaa, vaappua tai perhoa.

Vetouistelu

- Onko vetouistelu viehekalastusta?
- Uuteen kalastuslakiin tulee määritellä myös kalastusmuoto vetouistelu
  - tulkintojen ja ristiriitojen välttämiseksi
- Tämän päivän vetouistelijan ”määritelmä”:
veneessä 3-4 henkilöä, jotka osallistuu kalastukseen, pyynnissä 10-15 vapaa ja jokaisessa vavassa 1-3 viehettä

Kalastus/jokamiehenoikeus

- Uudessa kalastuslaissa tulee edelleenkin säilyttää perinteinen koho-onginta ja pilkintä yleiskalastusoikeutena ja maksuttomana
- Erityisperusteiset kalapaikat eivät kuuluisi tähän ns. jokamiehenoikeuteen
  - Pilkintää nykyisin harrastetaan myös kesällä ankkuroidusta tai tuulen mukana liikkuvasta veneestä.
  - Onko kalastus pilkintää? Tulee määritellä uuteen kalastuslakiin?

Kalastusluvut

- Yhden peruskortin malli sopisi vapakalastajille (luvalla voisi kalastaa laajasti ja monipuolisesti)
- Kalastuslupa x ruutuun miten haluaa kalastaa
  1. Lähilupa (esim. mökkiläisille tähän lupaa voisi kytkeä myös katiskan ja verkon)
  2. Yleislupa (vastaisi nykyistä läänikohtaista viehelupaa)
  3. Laaja viehelupa (kattaa kaikki kalastuspaikat myös koski ja virtapaikat ym. virtavedet)
    - Erityisperusteisille kalastuskohteille erillinen lupa (esim. Teno, Näätämö, Tornionjoki ja Simojoki, voi toki olla muitakin kohteita.
  4. Vetouistelulupa (esim.peruslupa + lisävavat).
    - Periaatteena kalastuksessa tulee olla, että se maksaa joka kalastaa.

- Mikäli ei saada käyttöön valtakunnallista, laajaa viehelupaa.
  - Ylä-Lappiin tarvitsemme tällöin oman vieheluvan, joka käsittää kolmen pohjoisen kunnan valtion vedet virtavesineen.
  - Erityisperusteiset kalastuskohteet eivät kuulu luvan piiriin
  - Metsähallituksen luvissa mm. Käsivarressa on käytännössä kaksi lupaa Porojärven ja Poroenon alueella kalastaville. Alueella käy paljon kalastajia ja nyt he joutuvat ostamaan molemmat luvat erikseen pienelle alueelle. Pienillä rajaus muutoksilla alueella voisi kalastaa yhdellä luvalla.

Kalastuslupa/ kesto

- Lupaehdotelmat:
  - ½ vrk:ta kestävä lupa:
    - mm. turistit, hetken kalastajat
  - vuorokausi lupa
  - viikkolupa
  - kuukausilupa
  - kausilupa (kalenterivuosi)

  - Luvat ostettavissa myös perhelupina
- 18v. täyttäneet, täysi lupamaksu
- 18-15v. 50% alennus lupamaksusta
- alle 15v. nuoret ja lapset ei lupamaksuja

Kalastusalueet

- Lapissa kalastusalueita 19
  - Ne tulisivat tarkastella uudelleen
  - Vapaa-ajankalastajilla 2 kokousedustajaa/alue (1.9.2009)
- Ei ole tarkoituksen mukaista, että samoilla joki ja vesistöalueilla on 3-4 kalastusalueita
  - kalastuksen hoitotoimet ja kalastuksen säätely on vaikea toteuttaa, vaikka alueilla yhteistyötä tehtäisiinkin.

Kalatalousneuvottelukunnat

- Nykyinen kalastuslaki (14 a § ja 14 b §)
  - kolmen pohjoisen kunnan kalatalousneuvottelukunnat
- Neuvottelukunnat ovat mielestämme tarpeettomia
  - Päällekkäispäättämistä kalastusalueen kanssa
  - Kalastusalueen kokoonpanoon voisi lisätä Saamelaiskäräjille yhden edustuspaikan, mikäli tarvetta on

- Vapaa-ajankalastajilla ei ole nykyisissä neuvottelukunnissa edustusta. Se on suuri puute koska olemme suurin käyttäjäryhmä.
- Metsähallitus noudattaa neuvottelukuntien suosituksia ja siihen kalastusalueet ovat ilmeisen voimattomia.

Vapaa kalastusoikeus

- Nykyisen kalastuslain 12§:n mahdollistama kolmen pohjoisen kuntalaisten maksuton kalastusoikeus valtion vesialueilla.
  - Mielestämme tämän tulisi jo olla historiaa tai ainakin se tulisi muuttaa muotoon: oikeus saada kalastuslupa valtionvesiin koskee vain ko. kunnan alueella vakinaisesti asuvia henkilöitä.
  - Eritysperusteiset kalastuspaikat eivät kuuluisi maksuttomanluvan piiriin.

Tenojoen sivuvesistöjen kalastus

- Kalastuspaine Tenojoen sivuvesillä on voimakkaasti lisääntynyt
  - Nykyisen Kalastuslain 18 §:n luovutusoikeuden myötä.
  - Utsjoessa tilanne on jo riistäytynyt käsistä.
- Tähän pitäisikin hakea uudenlainen ratkaisu, koska näyttää siltä ettei osakaskunnat pysty sitä yksin hoitamaan.
- Luovutuskäytäntö on myös ristiriidassa Tenon pääuoman kalastussäännön kanssa.

- **Kysymys kuuluukin:**

Voidaanko nykyiseen Tenon sivuvesistöön tehdä muutoksia, joilla osakkaiden luovutusoikeutta voitaisiin reilusti rajoittaa vai onko uuteen kalastuslakiin mahdollista sisällyttää pykälä, joka rajoittaisi tätä omistukseen kuuluvaa oikeutta?

- Ainakin näissä rajavesistöissä joihin lohi nousee.

- Kalastajaryhmät määritettävä perustuslain tasavertaisuuspykälän mukaisesti.

- Kalastusta hallinnoivalle viranomaiselle määrättävä mahdollisuus tarvittaessa rajoittaa kalastusta.

- Rajoitusten perusteet lähtevät kalasta, eikä erottele kalastajia.

- Kaikille kalastajille samat peli säännöt
  - selventäisi tätä nykyistä sekavaa käytäntöä.

- Sivujoet on tarpeellista rauhoittaa lohen suojelemiseksi, vesistöjen pienuuden vuoksi
- Kalastusalueiden ja -viranomaisten on joskus tehtävä kalastuksen säätelemiseksi kipeitäkin päätöksiä lohen sekä muidenkin arvokalojen suojelemiseksi.

Tenojoen kalastussääntö

- Neuvottelijoiden esitys: ” Lohen kalastus elokuussa tapahtuisi vain päiväsaikaan”
  - Mielestämme tämä on oikeansuuntainen esitys; tarkoituksena on säästää kutukaloja, koska ne ovat aktiivisempia puolustamaan kutualueitaan illan hämyssä ja yöllä
  - Lisäksi on tarkoitus säästää isot uroslohet sukua jatkamaan.
  - Määräys pitäisi koskea kaikkia kalastajia, myös paikallisia
    - (poissa se on paikallisenkin saama iso lohi kutukarkeloista)
  - Varsinkin elokuun verkkopyynti on se joka ottaa isoja lohia pois
    - kivenkosteelle laitettu verkko on varma kuolema ”kojamolle” ja mätikaloille. **Tällainen kalastus tulee kieltää.**

Järjestöt

- **Kalatalouden Keskusliitto**
  - Palveluiden tuottaja
  - Elinkeinokalatalouden neuvontajärjestö
  - Yksityisomistuksissa olevilla vesialueilla
- **Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK)**
  - on vapaa-ajankalastuksen neuvontajärjestö

- **Kuinka paljon meillä on järjestöissä yhteistä?**
  - Voisiko toimintoja yhtenäistää ja tehdä yhteistyössä päällekkäistoiminnot.
- **Mielestämme tulee olla erillään palveluja tuottavajärjestö ja palveluja käyttäväjärjestö.**
  - yhteistyöhön tulee jo vihdoin ryhtyä (esim.kalastusesitteet/info ym. muut yhteiset tapahtumat)

Rahoitus

- Kalastusjärjestöjen ja kalastusalueiden toimintojen toimintaedellytykset tulee turvata tarpeellisella ja riittäväällä rahoituksella.
  - Kalastuksenhoitomaksukertymästä
  - Järjestöjen perusrahoitus
  - + mahdollinen muu lisärahoitus
  - Lapissa toimintarahat menevät pääasiassa vapaaehtoistyöntekijöiden matkakustannuksiin.
    - Varsinaiseen toimintaan rahaa jää hyvin vähän

KIITOS